

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

**Publicznej Szkoły Podstawowej im. Władysława Jagiełły w Uszwi
na rok szkolny 2026/2027**

*Opracowany na podstawie diagnozy potrzeb środowiska szkolnego, ewaluacji programu za rok 2025/2026
oraz kierunków realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2026/2027.*

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn. Dz.U. z 2026 r. poz. 515, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (tekst jedn. Dz.U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.), w szczególności art. 26 dotyczący programu wychowawczo-profilaktycznego.
- Ustawa z dnia 3 lipca 2026 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 1036), obowiązująca od 1 września 2026 r.; rozszerza coroczną diagnozę, o której mowa w art. 26 ust. 2, o zagrożenia związane z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności z aktywnością uczniów w Internecie, oraz wprowadza regulacje dotyczące korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych w szkołach podstawowych.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – w aktualnym brzmieniu.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii – w aktualnym brzmieniu.
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych – w aktualnym brzmieniu.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich – w aktualnym brzmieniu.
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r. poz. 1802, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1604, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 1449).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1798, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325), z uwzględnieniem rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2026 r. poz. 73).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz.U. z 2026 r. poz. 378), obowiązujące od 1 września 2026 r., z uwzględnieniem przepisów przejściowych dotyczących sukcesywnego wdrażania nowej podstawy programowej.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 8 lipca 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz.U. z 2026 r. poz. 958), obowiązujące od 1 września 2026 r. i związane m.in. z obowiązkową edukacją zdrowotną.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 22 lipca 2026 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2026 r. poz. 1028), obowiązujące od 1 września 2026 r.
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027, ustalone przez Ministra Edukacji, z uwzględnieniem zmiany z dnia 16 września 2026 r. dotyczącej zadań nadzoru pedagogicznego.
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027.
- Statut Publicznej Szkoły Podstawowej im. Władysława Jagiełły w Uszwi – z uwzględnieniem obowiązku dostosowania do zmian wynikających z ustawy z dnia 3 lipca 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 1036).
- Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w Publicznej Szkole Podstawowej im. Władysława Jagiełły w Uszwi.

Stan prawny zweryfikowano na dzień 22 września 2026 r.

Wstęp

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny realizowany w Publicznej Szkole Podstawowej im. Władysława Jagiełły w Uszwi opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski oraz pozostaje spójny ze statutem szkoły, szkolnym zestawem programów nauczania i podstawą programową.

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych jest współpraca całej społeczności szkolnej. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie ucznia w rozwoju ku dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, a profilaktyka jako wzmacnianie czynników chroniących i ograniczanie czynników ryzyka.

Program na rok szkolny 2026/2027 został zaktualizowany na podstawie ewaluacji działań z roku 2025/2026 oraz diagnozy przeprowadzonej wśród 58 uczniów klas I – III, 101 uczniów klas IV – VIII, 98 rodziców i 17 nauczycieli. Łącznie analizą objęto 274 ankiety. Diagnoza obejmuje potrzeby rozwojowe uczniów, czynniki chroniące i czynniki ryzyka, w tym zagrożenia związane z substancjami psychoaktywnymi oraz korzystaniem z technologii informacyjno – komunikacyjnych, w szczególności aktywnością uczniów w Internecie.

Podstawowym celem programu jest wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, tworzenie bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkolnego oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Program uwzględnia również obowiązujące w szkole Standardy Ochrony Małoletnich oraz tradycję i ceremoniał szkoły. W roku szkolnym 2026/2027 kluczowym elementem jest wdrażanie zmian wynikających z **Reformy26. Kompas Jutra**, tworzącej szkołę wspierającą i przyjazną.

Diagnoza potrzeb, czynniki chroniące i czynniki ryzyka

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym identyfikacji czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora;
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez kuratora oświaty;
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2025/2026;
- analizę Standardów Ochrony Małoletnich;
- wniosków i analiz (np. wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych itp.);
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Kluczowym aspektem szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2026/2027 jest **wspieranie zdrowia psychicznego uczniów, higiena cyfrowa oraz edukacja zdrowotna** połączona z profilaktyką **uzależnień behawioralnych** od substancji, technologii i **przemocy rówieśniczej**.

Podstawowym celem Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego na rok szkolny 2026/2027 jest systemowe **wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia** oraz **eliminowanie lub ograniczanie zachowań ryzykownych** poprzez zintegrowane działania wychowawcze i profilaktyczne szkoły. W praktyce cel ten koncentruje się na dwóch powiązanych ze sobą obszarach:

- wymiar wychowawczy – kształtowanie u uczniów pożądanych postaw społecznych, moralnych i obywatelskich;
- wymiar profilaktyczny – chronienie uczniów przed zagrożeniami, wzmacnianie ich odporności psychicznej oraz rozwijanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Diagnoza wskazuje na liczne mocne strony szkoły, a równocześnie wyznacza obszary wymagające wzmocnienia w roku szkolnym 2026/2027.

Czynniki chroniące

- bardzo wysoka wiedza najmłodszych uczniów o tym, do kogo zwrócić się o pomoc - 100% uczniów klas I – III wskazało odpowiedź „tak”;
- wysokie poczucie bezpieczeństwa: 79,31% uczniów klas I – III wskazało „tak”, 77,23% uczniów klas IV – VIII wybrało odpowiedzi 4 – 5, a 88,78% rodziców oceniło bezpieczeństwo dziecka na poziomie 4 – 5;
- wysoki poziom kompetencji prospołecznych młodszych uczniów - po 86,21% deklaruje umiejętność pomagania innym i uczenie się szacunku do innych;
- dobre wyniki w zakresie zdrowego stylu życia i cyberbezpieczeństwa; w klasach IV-VIII odpowiedzi 4 – 5 wyniosły odpowiednio 84,16% i 88,12%;
- wysoka ocena działań szkoły przez nauczycieli w zakresie bezpieczeństwa, zdrowia psychicznego, cyberbezpieczeństwa i indywidualizacji wsparcia - 100% ocen na poziomie 4 – 5;
- wysoka ocena współpracy szkoły z rodzicami - 80,61% odpowiedzi rodziców na poziomie 4 – 5;
- wysoka ocena kształtowania postaw obywatelskich i społecznych przez rodziców - 85,71% odpowiedzi 4 – 5.

Czynniki ryzyka i obszary wymagające wzmocnienia

- niski udział starszych uczniów w działaniach sportowych - tylko 48,51% odpowiedzi 4 – 5, przy 47,52% odpowiedzi 1 – 2;
- potrzeba lepszego dopasowania oferty rozwijającej zainteresowania do potrzeb uczniów klas IV – VIII - 53,47% odpowiedzi 4 -5, a 26,73% odpowiedzi 1 – 2;
- potrzeba wzmacniania dobrostanu i pozytywnego stosunku do szkoły w klasach I – III - 53,45% uczniów zdecydowanie lubi chodzić do szkoły, 32,76% wskazuje „czasami”;
- potrzeba dalszego budowania życzliwych relacji uczeń-nauczyciel w klasach I – III - 37,93% uczniów wybrało odpowiedź „czasami”;
- potrzeba zwiększania atrakcyjności projektów i akcji szkolnych dla najmłodszych - 44,83% uczniów klas I – III wskazało „czasami”;
- potrzeba praktycznego wzmacniania edukacji z zakresu pierwszej pomocy - 66,33% rodziców oceniło ten obszar na poziomie 4 – 5;
- potrzeba dalszego rozwijania doradztwa zawodowego i czytelnego informowania o nim - 78,57% rodziców oceniło ten obszar na poziomie 4 – 5;

- potrzeba kontynuacji profilaktyki przemocy rówieśniczej, uzależnień behawioralnych oraz wsparcia zdrowia psychicznego.

Priorytety szkoły na rok szkolny 2026/2027 wynikające z diagnozy

- wzmacnianie dobrostanu, relacji, poczucia bezpieczeństwa i przynależności do szkoły;
- zwiększenie aktywności fizycznej uczniów, szczególnie klas IV – VIII;
- praktyczna edukacja zdrowotna i systematyczne ćwiczenia z pierwszej pomocy;
- profilaktyka przemocy rówieśniczej, uzależnień behawioralnych i wspieranie zdrowia psychicznego;
- rozwijanie higieny cyfrowej, aktywności off-line, krytycznego myślenia i odpowiedzialnego korzystania z AI;
- rozwijanie zainteresowań, sprawczości ucznia, pracy projektowej i informacji zwrotnej;
- wzmacnianie współpracy z rodzicami i indywidualizacji wsparcia;
- rozwijanie doradztwa edukacyjno – zawodowego;
- kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich, prospołecznych i odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027

1. Wspieranie przedszkoli i szkół we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy26. Kompas Jutra, ukierunkowanych na tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia.
2. Szkoła miejscem budowania odporności społecznej - kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych oraz odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych.
3. Edukacja zdrowotna w szkole - promowanie zdrowego stylu życia, aktywności ruchowej oraz przygotowanie uczniów do odpowiedzialnych zachowań prozdrowotnych i udzielania pierwszej pomocy.
4. Promowanie higieny cyfrowej i aktywności off-line. Rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w sieci i krytycznego myślenia, w tym odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji, a także korzystania z funkcjonalności i zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
5. Rozpoznawanie potrzeb dzieci i młodzieży z wykorzystaniem oceny funkcjonowania w środowisku przedszkolnym i szkolnym. Wspieranie szkół w zakresie współpracy z rodzicami w procesie edukacji, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wychowania w celu zapewnienia spójności i skuteczności wsparcia udzielanego każdemu dziecku.
6. Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej. Wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy w kryzysach psychicznych.
7. Wspieranie podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego. Upowszechnienie nowej oferty kształcenia zawodowego wypracowanej z branżami.
8. Wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej uczniów poprzez promowanie kształcenia interdyscyplinarnego i pracy projektowej oraz wykorzystywanie oceniania kształtującego i informacji zwrotnej w pracy z uczniem.

Uwagi wdrożeniowe na rok szkolny 2026/2027: nowa podstawa programowa szkoły podstawowej jest wdrażana sukcesywnie, począwszy od klas I i IV. Edukacja zdrowotna jest od 1 września 2026 r. przedmiotem obowiązkowym w klasach IV – VIII. W roku szkolnym 2026/2027 tydzień projektowy może być organizowany w klasach IV – VIII; obowiązkowe wdrażanie tej formy rozpoczyna się od roku szkolnego 2027/2028 zgodnie z harmonogramem reformy.

I. Misja szkoły

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości, odpowiedzialności, szacunku, miłości Ojczyzny i poszanowania dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu na różnorodność. Szkoła wspiera wszechstronny rozwój uczniów, zapewnia pomoc psychologiczno-pedagogiczną, uczy współpracy i odpowiedzialnego korzystania z wolności oraz dba o bezpieczeństwo całej społeczności.

W roku szkolnym 2026/2027 szczególne znaczenie mają: budowanie odporności społecznej i dobrostanu, aktywność fizyczna i edukacja zdrowotna, pierwsza pomoc, higiena cyfrowa i odpowiedzialne korzystanie z AI, profilaktyka przemocy i uzależnień behawioralnych, współpraca z rodzicami, indywidualizacja wsparcia, doradztwo zawodowe oraz rozwijanie ciekawości, zainteresowań i sprawczości uczniów.

II. Sylwetka absolwenta

- kieruje się zasadami etyki, szacunku i odpowiedzialności;
- zna zasady dobrych obyczajów, współpracy i dialogu;
- jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo własne i innych oraz potrafi reagować w sytuacji zagrożenia;
- zna podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy i zachowań prozdrowotnych;
- dba o zdrowie fizyczne i psychiczne oraz potrafi szukać pomocy w sytuacji kryzysowej;
- zna zagrożenia związane z przemocą, substancjami psychoaktywnymi i uzależnieniami behawioralnymi;
- bezpiecznie i higienicznie korzysta z technologii cyfrowych, krytycznie ocenia informacje i odpowiedzialnie korzysta z narzędzi AI;
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu, prezentuje postawy patriotyczne, obywatelskie i prospołeczne;
- szanuje różnorodność i potrzeby innych, jest empatyczny i gotowy do pomocy;
- zna swoje mocne strony, rozwija zainteresowania i podejmuje inicjatywy;
- potrafi współpracować, realizować projekty i korzystać z informacji zwrotnej;
- podejmuje świadome decyzje dotyczące dalszej edukacji i przyszłego zawodu;
- jest ciekawy świata, samodzielny, kreatywny, odporny na niepowodzenia i odpowiedzialny za własny rozwój.

III. Cele ogólne

Działalność wychowawcza i profilaktyczna szkoły jest ukierunkowana na osiąganie przez ucznia dojrzałości w następujących sferach:

- **fizycznej** - zdrowy styl życia, aktywność ruchowa, pierwsza pomoc i odpowiedzialność za zdrowie;

- **psychicznej i emocjonalnej** - dobrostan, odporność psychiczna, samoakceptacja, rozpoznawanie emocji, radzenie sobie ze stresem i korzystanie ze wsparcia;
- **społecznej** - relacje, współpraca, odpowiedzialność, wolontariat, postawy obywatelskie i przeciwdziałanie przemocy;
- **aksjologicznej i duchowej** - stabilny system wartości, szacunek, patriotyzm, odpowiedzialność i wrażliwość na potrzeby innych;
- **intelektualnej** - ciekawość poznawcza, rozwijanie zainteresowań, myślenie krytyczne, praca projektowa, świadome korzystanie z technologii i planowanie własnej ścieżki edukacyjnej.

W roku szkolnym 2026/2027 najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- kształtowanie kompetencji przyszłości i samodzielności poprzez stworzenie uczniom bezpiecznej przestrzeni edukacyjnej do kształtowania umiejętności pracy zespołowej w autonomicznych zespołach, efektywnego planowania, realizowania zaplanowanych działań ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych zasobów, promowanie kształcenia interdyscyplinarnego i pracy projektowej;
- stworzenie sieci wsparcia w relacji dorośli – rówieśnicy (*Peer Support*), która pozwoli uczniom postrzegać wsparcie rówieśnicze jako umiejętność dostrzeżenia u kolegów i koleżanek pierwszych kryzysów psychicznych i skutecznego reagowania na oznaki problemów koleżanek i kolegów (budowanie silnych więzi i komunikacji, uważności i empatii);
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły, talenty i możliwości, wzmacnianie poczucia sprawczości ze stałym, systemowym wsparciem emocjonalno – psychicznym uczniów;
- budowanie odporności społecznej i tożsamości poprzez budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej, kształtowanie współodpowiedzialności za dobrostan ojczyzny i regionu;
- przeciwdziałanie przemocy fizycznej, rówieśniczej i cyberprzemocy, agresji i uzależnieniom, oraz uzależnieniom behawioralnym (smartfony, gry, Internet);
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców na terenie szkoły (edukacja i świadomość zagrożeń fizycznych, psychicznych, znaczenia higieny cyfrowej);
- realizację założeń edukacji włączającej poprzez podnoszenie jakości pomocy psychologiczno – pedagogicznej, dostosowanie metod pracy, eliminowanie barier architektonicznych, cyfrowych oraz społecznych wewnątrz społeczności szkolnej, kształtowanie budowanie poczucia przynależności do grupy rówieśniczej, postaw akceptacji, empatii i szacunku wobec różnorodności;
- wspieranie uczniów w samopoznaniu i trafnym wyborze dalszej ścieżki edukacyjno – zawodowej, rozwijanie u uczniów umiejętności uczenia się przez całe życie (*lifelong learning*), włączanie doradztwa zawodowego w codzienne działania wychowawcze i lekcje przedmiotowe, przybliżanie realiów nowoczesnego rynku pracy, w tym roli sztucznej inteligencji, pomoc w odkrywaniu indywidualnych zasobów, talentów i mocnych stron uczniów;
- reagowanie na pojawianie się zachowań ryzykownych, niebezpiecznych, eksperymentowanie przez uczniów z substancjami psychoaktywnymi, z równoczesnym wzmacnianiem ochrony i eliminowania zagrożeń;
- promowanie higieny cyfrowej, rozwijanie umiejętności bezpiecznego poruszania się w sieci, krytycznego myślenia, w tym odpowiedzialnego korzystania z AI oraz aktywne promowanie

aktywności off-line (kształtowanie nawyków świadomego odłączania się od sieci i rozwijania pasji w świecie rzeczywistym);

- dążenie do zintegrowanej współpracy szkoły ze środowiskiem rodzinnym, współdziałanie z rodzicami w procesie edukacji i wychowania w celu zapewnienia spójności i skuteczności pomocy psychologiczno – pedagogicznej;
- troskę o szeroko pojęte bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne uczniów, nauczycieli oraz rodziców na terenie placówki.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole;
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły;
- promowanie zdrowego stylu życia, cyfrowy i fizyczny dobrostan, promowanie równowagi pomiędzy życiem w sieci a aktywnością w świecie rzeczywistym);
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych (edukacja zdrowotną i prozdrowotna, promowanie zdrowego stylu życia, regularnej aktywności ruchowej, właściwego odżywiania oraz praktyczne przygotowanie uczniów do udzielania pierwszej pomocy);
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych autodestrukcyjnych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków);
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy (hejt, cyberbullying, stalking oraz wykluczenie rówieśnicze online);
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji, mediów społecznościowych;
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość;
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem;
- uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.

IV. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły

- stwarza warunki do realizacji programu, nadzoruje jego wykonanie i zapewnia współpracę podmiotów szkoły;
- organizuje system pomocy psychologiczno-pedagogicznej i warunki szybkiego reagowania na trudności uczniów;
- wspiera rozwijanie oferty zajęć odpowiadających na zainteresowania uczniów i potrzebę aktywności fizycznej;
- nadzoruje przestrzeganie Standardów Ochrony Małoletnich oraz procedur bezpieczeństwa;
- wspiera wdrażanie zmian wynikających z Reformy26 i doskonalenie nauczycieli.

2. Rada pedagogiczna

- uczestniczy w diagnozie potrzeb i ewaluacji programu;

- realizuje i monitoruje zadania wychowawcze i profilaktyczne;
- współpracuje z Radą Rodziców przy uchwalaniu programu;
- analizuje problemy wychowawcze, bezpieczeństwo i dobrostan uczniów oraz wprowadza adekwatne działania.

3. Nauczyciele

- budują atmosferę współpracy, zaufania i życzliwości;
- reagują na przemoc, agresję, objawy kryzysu psychicznego, zachowania ryzykowne i cyberprzemoc;
- wspierają zainteresowania, sprawczość, aktywność poznawczą i fizyczną uczniów;
- stosują informację zwrotną, metody aktywizujące i - adekwatnie do przedmiotu - pracę projektową;
- modelują odpowiedzialne korzystanie z technologii i AI.

4. Wychowawcy klas

- diagnozują sytuację wychowawczą i indywidualne potrzeby uczniów;
- opracowują plany pracy wychowawczej zgodne z niniejszym programem i potrzebami klasy;
- dbają o relacje, integrację, dobrostan, bezpieczeństwo i frekwencję;
- współpracują z rodzicami, nauczycielami i specjalistami;
- realizują zajęcia dotyczące zdrowia, emocji, bezpieczeństwa, higieny cyfrowej, przemocy i odpowiedzialności społecznej.

5. Zespół wychowawców

- analizuje bieżące problemy wychowawcze i wyniki diagnoz;
- koordynuje działania profilaktyczne i wspierające zdrowie psychiczne;
- upowszechnia skuteczne rozwiązania i proponuje modyfikacje programu.

6. Pedagog szkolny / psycholog

- diagnozuje potrzeby, udziela bezpośredniego wsparcia uczniom i rodzicom;
- prowadzi działania z zakresu zdrowia psychicznego, relacji, przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom;
- wspiera nauczycieli w rozpoznawaniu trudności i planowaniu pomocy;
- współpracuje z poradnią i innymi instytucjami.

7. Pedagog specjalny

- rozpoznaje potrzeby uczniów i wspiera indywidualizację pracy;
- współpracuje z nauczycielami i rodzicami w planowaniu pomocy;
- wspiera rozwój mocnych stron, zainteresowań i włączenie uczniów ze specjalnymi potrzebami.

8. Rodzice

- współtworzą i opiniują działania wychowawczo – profilaktyczne;
- współpracują z wychowawcami i specjalistami oraz uczestniczą w diagnozie i ewaluacji;
- wspierają zdrowe, bezpieczne i zrównoważone formy spędzania czasu, w tym aktywność off-line;
- przekazują szkole informacje istotne dla zapewnienia dziecku adekwatnego wsparcia.

9. Samorząd uczniowski

- reprezentuje potrzeby uczniów i współtworzy inicjatywy szkolne;
- współorganizuje działania społeczne, obywatelskie, kulturalne, sportowe i wolontariackie;
- włącza uczniów w planowanie projektów i działań zwiększających ich sprawczość i poczucie przynależności.

V. Kalendarz uroczystości i działań szkolnych

Kalendarz szczegółowy jest zgodny z planem pracy szkoły na rok szkolny 2026/2027. W programie przewiduje się w szczególności:

- uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego;
- Sprzątanie Świata i działania ekologiczne;
- próbą ewakuację i działania związane z bezpieczeństwem;
- Dzień Edukacji Narodowej;
- Narodowe Święto Niepodległości, Święto Szkoły i uroczystości patriotyczne;
- akcje wolontariackie i charytatywne;
- Dzień Bezpiecznego Internetu oraz działania dotyczące higieny cyfrowej;
- wydarzenia sportowe i prozdrowotne;
- działania związane z pierwszą pomocą;
- Światowy Dzień Osób z Zespołem Downa, Światowy Dzień Świadomości Autyzmu i działania na rzecz różnorodności;
- Dzień Ziemi;
- uroczystości związane z Konstytucją 3 Maja;
- wydarzenia integracyjne, kulturalne i rodzinne;
- uroczyste pożegnanie absolwentów.

VI. Szczegółowe cele wychowawcze do realizacji w roku szkolnym 2026/2027

OBSZAR ROZWOJU INTELEKTUALNEGO

1. Rozpoznawanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
2. Zwiększanie sprawczości uczniów poprzez projekty, wybór form aktywności i prezentowanie efektów pracy.
3. Rozwijanie ciekawości poznawczej, pracy interdyscyplinarnej, oceniania kształtującego i informacji zwrotnej.
4. Zapewnienie adekwatnego wsparcia uczniom o zróżnicowanych potrzebach.
5. Rozwijanie orientacji i doradztwa edukacyjno – zawodowego.

OBSZAR ROZWOJU SPOŁECZNEGO I OBYWATELSKIEGO

1. Budowanie bezpiecznych, życzliwych relacji i poczucia przynależności do szkoły.
2. Rozwijanie postaw patriotycznych, obywatelskich, prospołecznych i wolontariatu.
3. Uczenie współpracy, dialogu, odpowiedzialności za siebie i innych.

4. Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, agresji, wykluczeniu i dyskryminacji.
5. Wzmacnianie współpracy szkoły z rodzicami.

OBSZAR ROZWOJU FIZYCZNEGO I EDUKACJI ZDROWOTNEJ

1. Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie aktywności ruchowej, szczególnie uczniów klas IV-VIII.
2. Rozwijanie wiedzy i praktycznych umiejętności udzielania pierwszej pomocy.
3. Budowanie nawyków sprzyjających zdrowiu, regeneracji, odpoczynkowi i aktywności off-line.
4. Profilaktyka zachowań ryzykownych i uzależnień.

OBSZAR ROZWOJU EMOCJONALNEGO I OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

1. Rozwijanie samoświadomości, samoakceptacji i poczucia własnej wartości.
2. Uczenie rozpoznawania i regulowania emocji oraz radzenia sobie ze stresem.
3. Utrwalanie wiedzy o dostępnych źródłach pomocy i sposobach reagowania w kryzysie.
4. Wzmacnianie dobrostanu młodszych uczniów i pozytywnego stosunku do szkoły.
5. Budowanie odporności psychicznej i społecznej.

OBSZAR CYFROWY

1. Promowanie higieny cyfrowej i równowagi online-offline.
2. Rozwijanie bezpiecznego poruszania się w sieci i reagowania na cyberprzemoc.
3. Rozwijanie krytycznego myślenia, weryfikacji informacji i rozpoznawania dezinformacji.
4. Kształtowanie odpowiedzialnego, etycznego i bezpiecznego korzystania z narzędzi sztucznej inteligencji.
5. Korzystanie z wartościowych zasobów cyfrowych, w tym Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.

OBSZAR AKSJOLOGICZNY / DUCHOWY

1. Upowszechnianie norm i wartości obowiązujących w szkole.
2. Kształtowanie szacunku, empatii, odpowiedzialności i wrażliwości na potrzeby innych.
3. Kulturowanie tradycji szkoły, regionu i wartości patriotycznych.
4. Rozwijanie odpowiedzialności za środowisko naturalne.

VII. Harmonogram działań

Harmonogram zachowuje układ stosowany w programie szkoły: sfera - zadania - forma realizacji - osoby odpowiedzialne - termin. Konkretnie daty wydarzeń wynikają z planu pracy szkoły i harmonogramów nauczycieli/specjalistów.

SFERA	ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN
INTELEKTUALNA	Rozpoznanie i rozwijanie zainteresowań oraz uzdolnień	Diagnozy potrzeb i zainteresowań; koła zainteresowań; konkursy; warsztaty; prezentacje talentów; projekty interdyscyplinarne; włączanie uczniów w wybór tematów i form działań.	nauczyciele, wychowawcy, pedagog specjalny, psycholog	wrzesień i cały rok
INTELEKTUALNA	Praca projektowa, ciekawość poznawcza i informacja zwrotna	Realizacja projektów międzyprzedmiotowych; metody aktywizujące; elementy oceniania kształtującego; informacja zwrotna wskazująca mocne strony i kierunek dalszej pracy.	nauczyciele przedmiotów, wychowawcy	cały rok
INTELEKTUALNA	Doradztwo edukacyjno-zawodowe	Zajęcia orientacji zawodowej; poznawanie zawodów i ścieżek kształcenia; spotkania z przedstawicielami szkół/branż; analiza predyspozycji; wsparcie uczniów klas VII – VIII.	doradca zawodowy, wychowawcy, pedagog	zgodnie z planem doradztwa
SPOŁECZNA	Budowanie relacji, integracji i życzliwego klimatu	Zajęcia integracyjne; komunikacja bez przemocy; współpraca w grupie; mediacje; działania wzmacniające relację uczeń-nauczyciel; szczególne monitorowanie dobrostanu klas I – III.	wychowawcy, pedagog, psycholog	cały rok, intensywnie IX-X

SPOŁECZNA	Postawy patriotyczne, obywatelskie i prospołeczne	Samorządność uczniowska; wolontariat; uroczystości patriotyczne; działania na rzecz społeczności lokalnej; edukacja o bezpieczeństwie własnym i innych.	nauczyciele, opiekun SU, opiekun wolontariatu, wychowawcy	cały rok / wg kalendarza
SPOŁECZNA	Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i agresji	Zajęcia profilaktyczne; trening reagowania na przemoc; zasady zgłaszania; działania naprawcze; współpraca z rodzicami i specjalistami; analiza zdarzeń.	wychowawcy, pedagog, psycholog, dyrektor	cały rok / wg potrzeb
SPOŁECZNA	Standardy Ochrony Małoletnich	Przypomnienie uczniom i rodzicom zasad; monitorowanie przestrzegania standardów; szkolenia pracowników zgodnie z potrzebami.	dyrektor, zespół ds. SOM, wychowawcy, specjaliści	wrzesień i cały rok
FIZYCZNA	Zwiększenie aktywności ruchowej uczniów, szczególnie klas IV – VIII	Rozpoznanie preferowanych form ruchu; dodatkowe inicjatywy sportowe i rekreacyjne; aktywne przerwy/spacery/gry terenowe; udział uczniów w planowaniu wydarzeń sportowych.	nauczyciele WF, wychowawcy, SU	cały rok
FIZYCZNA	Edukacja zdrowotna i zdrowy styl życia	Zajęcia o odżywianiu, śnie, regeneracji, aktywności, profilaktyce; działania praktyczne i projekty prozdrowotne.	nauczyciele WF, biologii, przyrody, wychowawcy, pielęgniarka - jeśli dostępna	cały rok
FIZYCZNA	Pierwsza pomoc	Praktyczne warsztaty i ćwiczenia; utrwalanie numerów alarmowych i zasad reagowania; ćwiczenia dostosowane do wieku.	nauczyciele EDB, WF, biologii/przyrody, wychowawcy, zaproszeni specjaliści	co najmniej raz w roku w każdym oddziale / wg planu
EMOCJONALNA	Dobrostan, samoocena i emocje	Lekcje wychowawcze i zajęcia psychoedukacyjne: mocne strony, emocje, stres, odporność, prośenie o pomoc; działania szczególnie wspierające klasy I – III.	psycholog, pedagog, wychowawcy	cały rok

EMOCJONALNA	Wsparcie w kryzysie psychicznym	Rozmowy wspierające; szybkie kierowanie do specjalistów; informowanie o źródłach pomocy; współpraca z rodzicami; działania indywidualne.	psycholog, pedagog, wychowawcy, dyrektor	wg potrzeb, cały rok
EMOCJONALNA	Profilaktyka uzależnień behawioralnych i substancji psychoaktywnych	Zajęcia profilaktyczne, psychoedukacja, rozwijanie umiejętności odmawiania i podejmowania decyzji, współpraca z rodzicami i instytucjami.	pedagog, psycholog, wychowawcy, specjaliści zewnętrzni	cały rok / wg harmonogramu
CYFROWA	Higiena cyfrowa i aktywność off-line	Zajęcia o równowadze online-offline, czasie ekranowym, odpoczynku, relacjach i zdrowiu; inicjatywy promujące aktywności bez urządzeń.	wychowawcy, nauczyciele informatyki, pedagog/psycholog	cały rok
CYFROWA	Bezpieczeństwo w sieci i cyberprzemoc	Ochrona danych, prywatność, hasła, reagowanie na cyberprzemoc, zgłaszanie zagrożeń; Dzień Bezpiecznego Internetu.	nauczyciele informatyki, wychowawcy, pedagog	cały rok / luty
CYFROWA	Krytyczne myślenie, AI i ZPE	Weryfikacja źródeł, fake news i dezinformacja; zasady etycznego i odpowiedzialnego korzystania z AI; wykorzystanie ZPE i wartościowych zasobów cyfrowych.	nauczyciele informatyki i przedmiotów, wychowawcy	cały rok

CYFROWA	Odpowiedzialne korzystanie z telefonów i urządzeń elektronicznych	Zapoznanie uczniów i rodziców z ustawowymi zasadami obowiązującymi od 1 września 2026 r.; stosowanie wyjątków przewidzianych prawem; działania wychowawcze w razie naruszeń; współpraca z rodzicami w kształtowaniu higieny cyfrowej. Szczegółowe rozwiązania organizacyjne zgodnie ze statutem szkoły.	dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, rodzice	wrzesień i cały rok
WSPÓŁPRACA	Współpraca z rodzicami i indywidualizacja wsparcia	Regularna informacja o działaniach szkoły; konsultacje; wspólne ustalanie form pomocy; psychoedukacja rodziców; rozpoznawanie potrzeb i ocena funkcjonowania ucznia.	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog, pedagog specjalny	cały rok
AKSJOLOGICZNA	Szacunek, empatia, tolerancja i odpowiedzialność	Wolontariat; działania charytatywne; zajęcia o różnorodności; Dzień Kolorowej Skarpetki, Dzień Świadomości Autyzmu; reagowanie na niesprawiedliwość i wykluczenie.	wychowawcy, pedagog specjalny, psycholog, opiekun wolontariatu, opiekun SU	wg kalendarza i cały rok

VIII. Zasady ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji o realizowanych działaniach, ich efektach oraz potrzebie modyfikacji programu. Coroczna diagnoza jest prowadzona zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe, w brzmieniu obowiązującym od 1 września 2026 r., a więc obejmuje również zagrożenia związane z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, w szczególności z aktywnością uczniów w Internecie. W roku szkolnym 2026/2027 szczególnie monitorowane będą obszary wynikające z diagnozy.

- 1) obserwacja zachowań uczniów i zmian w funkcjonowaniu klas;
- 2) analiza dokumentacji wychowawców, specjalistów, frekwencji i zdarzeń dotyczących bezpieczeństwa;
- 3) ankiety lub krótkie badania wśród uczniów, rodziców i nauczycieli;
- 4) rozmowy z uczniami i rodzicami oraz konsultacje z Samorządem Uczniowskim;
- 5) wymiana spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli;
- 6) analiza udziału uczniów w zajęciach sportowych, projektach, kołach zainteresowań i działaniach społecznych;
- 7) analiza realizacji zajęć z pierwszej pomocy, higieny cyfrowej, zdrowia psychicznego, przeciwdziałania przemocy i doradztwa zawodowego;
- 8) analiza przypadków wymagających indywidualnego wsparcia.

Wskaźniki szczególne do porównania w ewaluacji końcowej:

- wzrost udziału uczniów klas IV – VIII w aktywnościach sportowych i rekreacyjnych;
- wzrost odsetka starszych uczniów pozytywnie oceniających możliwość rozwijania zainteresowań;
- utrzymanie wysokiego poczucia bezpieczeństwa i wiedzy o możliwościach uzyskania pomocy;
- poprawa dobrostanu uczniów klas I – III i pozytywnej oceny relacji z nauczycielami;
- wzrost rozpoznawalności i praktycznych umiejętności z zakresu pierwszej pomocy;
- utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa cyfrowego przy rozszerzeniu działań o higienę cyfrową, aktywność off-line i odpowiedzialne korzystanie z AI;
- utrzymanie dobrej współpracy z rodzicami i zwiększenie czytelności działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Ewaluację przeprowadza zespół powołany przez dyrektora szkoły. Z wynikami ewaluacji zostaną zapoznane Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców. Wnioski będą podstawą do opracowania programu na kolejny rok szkolny.

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Publicznej Szkoły Podstawowej im. Władysława Jagiełły w Uszwi w dniu 30 września 2026 r.